

**TALIM STRATEGIYASI: YUQORI MALAKALI BO'LAJAK PEDAGOG
KADRLAR TAYYORLASH ISTIQBOLLARI**
mavzusidagi xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya
21.10.2025

**BUGUNGI RAQAMLASHTIRILGAN TA'LIM TIZIMIGA MOS
PEDAGOGIK KADRLARNI TAYYORLASH**

Zokirov Mirzaraxim
Abduraximov Shoqosim
QDU o'qituvchilari

Annotatsiya: *Ushbu maqolada raqamlashtirish jarayonining ta'lim tizimidagi o'rni, zamonaviy pedagogik kadrlarni tayyorlashda raqamli texnologiyalardan foydalanish zarurati hamda o'qituvchilarning raqamli kompetensiyalarini shakllantirish masalalari yoritilgan. Shuningdek, raqamli ta'lim muhiti uchun zarur bo'lgan innovatsion yondashuvlar, o'qituvchilar malakasini oshirishda zamonaviy metodlar va amaliy mexanizmlar tahlil qilinadi.*

Kalit so'zlar: *raqamlashtirish, raqamli kompetensiya, pedagogik innovatsiya, raqamli ta'lim, kadrlar tayyorlash, axborot texnologiyalari.*

Annotation: *This article explores the role of digitalization in the education system, the necessity of using digital technologies in the preparation of modern pedagogical personnel, and the issues related to the development of teachers' digital competencies. It also analyzes innovative approaches required for a digital learning environment, as well as modern methods and practical mechanisms for improving teachers' professional qualifications.*

Keywords: *digitalization, digital competence, pedagogical innovation, digital education, teacher training, information technologies.*

XXI asr — bu axborot texnologiyalari, raqamli transformatsiya va innovatsion tafakkur asridir. Bugungi kunda inson hayotining barcha jabhalarida, jumladan, ta'lim tizimida ham raqamlashtirish jarayoni jadal sur'atlarda kechmoqda. Raqamli texnologiyalar ta'limning mazmuni, shakli va metodlarini tubdan o'zgartirmoqda. Shu boisdan, zamonaviy pedagogik kadrlarni tayyorlash jarayonida raqamli kompetensiyani shakllantirish, innovatsion texnologiyalarni o'quv jarayoniga samarali tatbiq etish va raqamli madaniyatni rivojlantirish dolzarb masalaga aylangan.

Raqamlashtirish — bu shunchaki texnik vositalardan foydalanish emas, balki ta'lim jarayonini yangicha fikrlash, yangi metodologik yondashuvlar asosida tashkil etish demakdir. Hozirgi davrda o'qituvchi — bilim manbai emas, balki o'quv jarayonining tashkilotchisi, o'quvchini mustaqil izlanishga yo'naltiruvchi shaxs sifatida namoyon bo'lmoqda. Shu sababli, pedagogik kadrlar zamon talablari darajasida, raqamli savodxonlik, axborot texnologiyalaridan foydalanish, raqamli kontent yaratish va boshqarish ko'nikmalariga ega bo'lishi zarur.

**TALIM STRATEGIYASI: YUQORI MALAKALI BO'LAJAK PEDAGOG
KADRLAR TAYYORLASH ISTIQBOLLARI**
mavzusidagi xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya
21.10.2025

O'zbekiston Respublikasida ta'lim tizimini raqamlashtirish davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biri sifatida e'tirof etilmoqda. Prezident Sh.M. Mirziyoyev tomonidan ilgari surilgan **“Raqamli O'zbekiston — 2030”** strategiyasi ta'lim tizimini modernizatsiya qilish, raqamli infratuzilmani yaratish, elektron o'quv resurslari va platformalarni ishlab chiqish, o'qituvchilarning raqamli savodxonligini oshirish kabi muhim vazifalarni o'z ichiga oladi. Mazkur hujjat raqamli kompetensiyaga ega pedagoglarni tayyorlash, ularning faoliyatini zamonaviy axborot texnologiyalariga asoslash zarurligini ta'kidlab o'tadi.

Bugungi ta'lim jarayonida raqamli texnologiyalar o'quvchilarning individual qobiliyatlarini rivojlantirish, ularning mustaqil o'rganish motivatsiyasini kuchaytirish, ijodiy tafakkurni shakllantirish, tahliliy va tanqidiy fikrlashni rivojlantirishga xizmat qilmoqda. Shu bilan birga, o'qituvchidan yangi pedagogik yondashuvlar, innovatsion o'qitish metodlari va raqamli vositalarni birlashtira olish qobiliyati talab qilinmoqda.

Raqamli ta'lim muhitida faoliyat yurituvchi pedagogik kadr quyidagi asosiy fazilatlarga ega bo'lishi kerak:

1. raqamli texnologiyalarni o'quv jarayoniga integratsiya qilish;
2. axborot-kommunikatsiya vositalaridan samarali foydalanish;
3. raqamli etikani bilish va unga amal qilish;
4. masofaviy va aralash (blended learning) ta'lim shakllarini tashkil etish;
5. sun'iy intellekt, virtual reallik (VR), kengaytirilgan reallik (AR) kabi innovatsion vositalarni dars jarayonida qo'llash.

Pedagogik kadrlarni raqamli ta'lim tizimiga mos tayyorlash jarayonida oliy ta'lim muassasalari oldida ham yangi vazifalar turibdi. O'qituvchi tayyorlov dasturlariga raqamli pedagogika, axborot texnologiyalari, media savodxonlik, sun'iy intellekt asoslari, raqamli kontent yaratish kabi fanlarni kiritish zarur. Bunday tayyorgarlik natijasida pedagoglar o'z kasbiy faoliyatida raqamli resurslardan foydalana oladigan, ta'lim samaradorligini oshira oladigan, innovatsion fikrlaydigan mutaxassislar sifatida shakllanadi.

Bundan tashqari, ta'lim sohasida raqamli transformatsiya o'qituvchilarning uzluksiz kasbiy rivojlanishini talab etadi. Chunki raqamli texnologiyalar doimiy ravishda yangilanib boradi. Shu bois pedagoglar uchun **onlayn kurslar, vebinarlar, virtual laboratoriyalar, elektron malaka oshirish platformalari** orqali doimiy o'qitish va qayta tayyorlash tizimi yo'lga qo'yilishi muhim ahamiyat kasb etadi.

Raqamli ta'lim — bu ta'lim jarayonida axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish orqali o'quvchilar bilim, ko'nikma va malakalarini shakllantirish jarayonidir. Bunday ta'limda o'qituvchi nafaqat bilim beruvchi, balki raqamli vositalar yordamida yo'naltiruvchi, fasilitator rolini bajaradi.

Raqamli ta'limning afzalliklari:

1. o'quv jarayonining moslashuvchanligi;

**TALIM STRATEGIYASI: YUQORI MALAKALI BO'LAJAK PEDAGOG
KADRLAR TAYYORLASH ISTIQBOLLARI**
mavzusidagi xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya
21.10.2025

2. individual o'qitish imkoniyati;
3. masofaviy o'qish va baholash tizimining mavjudligi;
4. o'qituvchilar uchun ko'plab raqamli resurslar va platformalarning yaratilishi.

Pedagogik kadrlarni raqamli ta'limga mos tayyorlash — bu o'qituvchilarni yangi raqamli muhitda samarali ishlay oladigan mutaxassis sifatida shakllantirish demakdir. Raqamli kompetensiya quyidagi tarkibiy qismlarni o'z ichiga oladi:

Axborot madaniyati: o'qituvchi axborotni izlash, tahlil qilish va baholashni bilishi lozim.

Texnik ko'nikmalar: kompyuter, planshet, interaktiv doska, elektron platformalar bilan ishlay olish.

Pedagogik moslashuv: raqamli vositalarni o'qitish metodikasi bilan uyg'unlashtirish.

Kommunikativ kompetensiya: onlayn muloqot, virtual muhitda fikr bildirish va o'quvchilarni rag'batlantirish ko'nikmalari.

Oliy ta'lim muassasalarida raqamlashtirish natijasida elektron kutubxonalar, masofaviy ta'lim platformalari (Moodle, Google Classroom, Edmodo), sun'iy intellekt asosidagi o'quv tahlil tizimlari keng qo'llanilmoqda. Bu o'qituvchidan nafaqat texnik tayyorgarlikni, balki pedagogik moslashuvchanlikni ham talab etadi.

Pedagogika yo'nalishidagi talabalarga:

- elektron darsliklar yaratish,
- videodarslarni tayyorlash,
- o'quv platformalarida kurslar yuritish,
- interaktiv topshiriqlar ishlab chiqish ko'nikmalari o'rgatilmoqda.

Raqamli pedagogika o'qitishning yangi paradigmasini shakllantirdi. Endi o'qituvchi o'z faoliyatida quyidagi yo'nalishlarga e'tibor qaratishi lozim:

1. O'quvchilarning mustaqil o'rganish motivatsiyasini oshirish.
2. Onlayn resurslardan tanqidiy foydalanish ko'nikmalarini rivojlantirish.
3. Sun'iy intellekt, VR (virtual reallik) va AR (kengaytirilgan reallik) asosida dars jarayonlarini tashkil etish.
4. Raqamli etikani o'rgatish — o'quvchilarning internetdagi xavfsiz faoliyatini ta'minlash.

Raqamlashtirilgan ta'lim tizimi uchun zamonaviy pedagogik kadrlarni tayyorlash — bu ta'lim sifatini oshirishning muhim omilidir. O'qituvchi faqat bilim beruvchi emas, balki raqamli dunyoda yo'l ko'rsatuvchi, o'quvchilarning raqamli madaniyatini shakllantiruvchi shaxs sifatida maydonga chiqmoqda.

O'qituvchilarni raqamli kompetensiyalarga ega qilish orqali:

1. o'quv jarayonining samaradorligi oshadi;
2. o'quvchilarning mustaqil fikrlashi va ijodkorligi kuchayadi;
3. ta'lim sifatini xalqaro mezonlarga moslashtirish imkoniyati yaratiladi.

**TALIM STRATEGIYASI: YUQORI MALAKALI BO'LAJAK PEDAGOG
KADRLAR TAYYORLASH ISTIQBOLLARI**
mavzusidagi xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya
21.10.2025

Kelajak ta'limining poydevori — raqamli tafakkurli, texnologik savodli pedagoglardir. Shu bois, oliy ta'lim muassasalari o'z o'quv dasturlariga raqamli pedagogika, onlayn ta'lim metodlari, sun'iy intellekt asoslari kabi yo'nalishlarni keng joriy etishi zarur.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M. Mirziyoyev. "Raqamli O'zbekiston – 2030" strategiyasi. — Toshkent, 2022.
2. Hasanov, B., & Karimova, N. (2023). Raqamli pedagogika asoslari. Toshkent: Fan va texnologiya nashriyoti.
3. UNESCO (2021). Digital Competency Framework for Educators. Paris: UNESCO Publishing.
4. Qambarova, D.Y. (2022). Zamonaviy ta'limda raqamli transformatsiya. Farg'ona: FDU nashriyoti.
5. European Commission (2020). Digital Education Action Plan (2021–2027). Brussels.
6. Anderson, T. & Dron, J. (2020). Teaching in the Digital Age. Athabasca University Press.
7. O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi. (2024). Pedagogik kadrlar tayyorlashning raqamli modeli. Toshkent.
8. Abdualiyevich Z.M. PEDAGOGIK FAOLIYAT VA UNING XUSUSIYATLARI //Garbiy Yevropa zamonaviy eksperimentlar va ilmiy metodlar jurnali. – 2024. – T. 2. – No 10. – 61-64-betlar.
9. Abdualiyevich ZM va boshqalar. BO'LG'USI O'QITUVCHILARDA O'QUVCHILARNING IJTIMOYIY FAOLLIGINI OSHIRISHGA YO'NALTIRILGAN PERSEPTIV QOBILIYATLARNI RIVOJLANTIRISH SAMARADORLIGI //Sharq san'ati va madaniyati. – 2023. – T. 4. – No 1. – 334-339-betlar.